

Afdeling	: F&C - Financiën	Raadsvoorstel: DJ-1148711
Naam opsteller voorstel	: Mia Aerdt : M.Aerdt@weert.nl / 0495-575416	Zaaknummer: 1148620
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	

Onderwerp

Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 van de gemeente Weert

Voorstel

De begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 vast te stellen.

Inleiding

Hierbij leggen wij u de concept begroting 2021 voor. Een begroting die onder moeilijke omstandigheden tot stand is gekomen. In tegenstelling tot eerdere jaren is er in 2020 géén Kadernota aan de raad aangeboden. Door de corona crisis en de rijksmaatregelen die in dit kader getroffen werden, was de behandeling van de Kadernota 2021 in een interactief traject niet mogelijk. De discussie over de begroting 2021 en indicatief voor de meerjarenraming 2022-2024 is hierdoor verschoven naar de behandeling van de begroting 2021.

De corona crisis heeft ook het opstellen van deze begroting bemoeilijkt. Enerzijds omdat fysieke ontmoeting slechts beperkt mogelijk was. Anderzijds omdat de consequenties van de corona crisis meerjarig nog steeds niet in te schatten zijn. Het Rijk is in haar begroting uitgegaan van een economische groei van 3,5%. Ongewis is of dit realistisch is en welk effect bijvoorbeeld een tweede corona golf heeft. Verder blijft onduidelijk hoe de herziening van het gemeentefonds er meerjarig uit komt te zien. De voor 2021 aangekondigde herziening van het gemeentefonds is met een jaar uitgesteld tot 1 januari 2022. Dat betekent dat pas bij de Kadernota 2022 duidelijk is welke effecten dit voor Weert zal hebben.

Een groter contrast met de begroting van vorig jaar lijkt dan ook nauwelijks denkbaar. Vorig jaar werd nog gesproken over economische groei voor iedereen en dalende werkloosheidcijfers. Nu hebben we in eerste instantie te maken met veel persoonlijk leed, een groeiende werkloosheid en bedrijven die vechten om hun bestaan. We zien een zorgsector die alle zeilen moet bijzetten en scholen die op alle manieren het onderwijs op peil proberen te houden. De overheid probeert het leed te verzachten maar ook vooral als overbrugging en buffer te dienen totdat deze pandemie onder controle is. Dat vraagt om offers en om keuzes. Het COVID-19 virus werpt dan ook zijn schaduw vooruit naar 2021. Duidelijk is dat we voor een grote financiële opgave staan. Een opgave om de begroting meerjarig structureel sluitend te krijgen.

Beoogd effect/doel

Binnen de randvoorwaarden van het programma 2018-2022 "Weert koerst op verbinding" is de doelstelling om tot een sluitende begroting te komen.

Argumenten

n.v.t.

Kantttekeningen en risico's

De door de raad vastgestelde begroting 2021 moet vóór 15 november 2020 worden aangeboden aan de provincie Limburg.

De organisatie heeft de afgelopen maanden veel energie gestoken in het opnieuw opbouwen en onderbouwen van de begroting. Daarbij is ook de structuur opnieuw opgebouwd en zijn toerekeningen aan bijvoorbeeld taakvelden beoordeeld en aangepast. Hoewel dit voor de toekomst analyses beter gaat maken, bemoeilijkt het de analyse van de verschillen tussen de cijfers 2021 en 2020.

Financiële gevolgen

We houden in de begroting 2021 vast aan het programma 'Weert koerst op verbinding'. Dit ondanks de onzekerheden die worden veroorzaakt door het COVID-19 virus. Waar nodig passen we het tempo aan om onze ambities te bereiken.

We hebben een aantal plannen voor de komende jaren. Bijvoorbeeld de transformatie van het sociaal domein en het verder vergroenen van de stad ('ieder dag een boom'). Er worden middelen vrijgemaakt voor het realiseren van de doelen uit de 'Weerter routekaart energieneutraal 2040'. Maar denk ook aan een beperkt aantal projecten in de openbare ruimte: knelpunten weginfrastructuur en verkeer, vervanging verkeersregelinstallatie, en maatregelen Boshoverbrug. Wonen blijft in de volle breedte belangrijk. Het woningbouwprogramma is ambitieus om te kunnen voorzien in voldoende woningen voor huidige en toekomstige inwoners. De voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet gaan onverminderd door. De Strategische visie 'Werken aan Weert 2030' die eind 2020 wordt vastgesteld, vertaalt zich in een merkstrategie voor Weert. Verder wordt in 2021 de formatie schulddienstverlening structureel gemaakt. De verwachting is dat de corona-crisis zal zorgen voor een aanzienlijke toename van het aantal inwoners met schuldenproblematiek. Dit vereist een voltallig, deskundig en paraat team schulddienstverlening. Investerings in ICT zijn nodig om de organisatie in staat te stellen haar bedrijfsvoering op orde te houden, en daarmee de dienstverlening aan haar inwoners.

De decentralisatie van diverse wetgevingen blijft doorgaan. Zo wordt onze rol in de Schuldhulpdienstverlening vergroot en zorgt de Omgevingswet voor een enorme omslag in ons (digitale) Omgevingsstelsel. Verder zorgen nieuwe regels vanuit het Rijk voor extra lasten bij de lokale overheid. Denk daarbij aan het abonnementstarief huishoudelijke hulp die voor extra kosten zorgt.

Vanuit de eerdere decentralisaties zorgt het loslaten van de budgettaire neutraliteit van het Sociaal Domein voor een gat in de exploitatie. De centrale uitkeringen zijn onvoldoende voor de decentrale uitgaven waar we voor staan.

In 2021 gaan de woonlasten voor Weertenaren omhoog (een stijging van 4,6% (€ 35,- per jaar) voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning). De onroerende zaak belasting kent een inflatiepercentage van 1,4%. De tarieven voor de rioolheffing blijven gelijk. Omdat de kosten voor de afvalinzameling en afvalverwerking fors gestegen zijn, worden de tarieven voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten met 11,6% verhoogd.

Tot slot zorgen het flink duurder worden van Gemeenschappelijke Regelingen, de stijging van rente en daling van dividendopbrengsten, tegenvallende aanbestedingen (o.a. openbaar gebied, energie, ICT dienstverlening) en stijgende kosten voor afval en milieu en onderhoud voor extra structurele uitgaven.

Al deze ontwikkelingen hebben een negatieve invloed op het saldo van de begroting. In de voorbereiding naar de begroting hebben we dit beperkt kunnen oplossen door het maken van keuzes. Gelet op de financiële situatie is in de huidige begroting 2021 verder de keuze gemaakt om in de begroting geen nieuwe ambities op te nemen. Alleen voor de prioriteiten die hoogstnoodzakelijk zijn, zijn middelen gereserveerd. De keuze is gemaakt om af te maken waar we aan begonnen zijn. En daarmee blijven we investeren in de toekomst.

Daarnaast is op een aantal programma's (in ieder geval op het sociaal domein) realistisch optimistisch begroot. Dat wil zeggen dat daar waar grote onzekerheid is, met name van uit de Corona ontwikkelingen, we hebben gekozen voor een optimistisch scenario.

Onze intentie is om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting waarin het sociaal domein is geïntegreerd. We blijven achter de keuze staan om de budgettaire neutraliteit op te heffen. We kiezen bewust niet om het sociaal domein te isoleren en daarmee een signaal richting hogere overheden af te geven. We beseffen dat het sociaal domein een grote opgave is maar zien ook in dat andere ontwikkelingen maken dat we kritisch naar ons uitgavenpatroon moeten kijken.

Daardoor ontstaat wel een groot financieel tekort. De structurele keuzes die nodig zijn willen we maken in het licht van de Strategische Visie die in december in de raad wordt vastgesteld. Dit om te voorkomen dat bij het opstellen van de begroting 2021 keuzes worden gemaakt die niet meer terug te draaien zijn. Het tekort in 2021 en de eerste helft van 2022 dekken we vanuit de algemene reserve. Voor de volgende jaren is een taakstelling opgenomen om te komen tot een structureel sluitende begroting. Om deze taakstelling in te vullen, wordt direct na vaststelling van de Strategische Visie een proces opgestart om te komen tot keuzes in de Kadernota 2022. Prioriteiten en financiën moeten opnieuw worden bepaald. Dit doen we samen met de gemeente, raad en ambtelijke organisatie.

Bedragen € *1.000	2021	2022	2023	2024
Tekort na het opstellen van de begroting	-2.953	-3.568	-4.292	-3.384
Extra onttrekking aan de algemene reserve	2.953	1.918		
Taakstelling kadernota 2022		1.650	3.300	3.300
Taakstelling WIND			1.000	1.500
Saldo begroting 2021-2024	0	0	8	1.416

Het saldo is sluitend gemaakt met een onttrekking uit de algemene reserve van bijna € 3 miljoen in 2021 en bijna € 2 miljoen in 2022. Vervolgens is er een stelpost opgenomen voor de taakstelling die met aanvullende keuzes ingevuld moet worden.

Uitvoering/evaluatie

Verantwoording wordt afgelegd via de jaarstukken 2021.

Communicatie/participatie

De begroting 2021 ligt openbaar ter inzage. Krachtens artikel 21a van het Reglement van orde voor de raadsvergadering kan ten aanzien van dit voorstel spreekrecht worden uitgeoefend in de raadsvergadering.

Nummer raadsvoorstel: DJ-1148711

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 29 september 2020.

besluit:

De begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 12 november 2020.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	C.C. Leppink – Schuitema